

benne egyesül. S a gyermek képe még él bennük, amikor itt a záródarab, - Rovell azóta is csodált és azóta sem fölülmúlt hangszerelési tudásának remekelése: a Bolero.

Amit e műből Markó /és felesége, Gombár Judit, hisz együtt tervezik a diszleteket és a koreográfiát/, pontosabban az együttes létrehozott, egyike életen eddigi legnagyobb élményük.

A panoptikusszerű színpad merevségét lassan feloldja a koreográfus - mintegy előjátékként a közismert ritmust tapsolják, topogják a szereplők, mind erőlyesebben, s ebből nő aztán ki a zene, s a koncepciózusan ráépített történet. A férfiak hajrája az elérhetetlen Vágyat megtestesítő, fenomenálisan táncoló Örök Nő után - aki vonzza, majd az elért pillanatában eltaszítja őket magától, s azok nem megsemmisülten, hanem felizzva rohannak vissza a földi asszonyokhoz. Mintegy káoszként a rendben, fegyelmezettségében pompás a tánc - a fekete kosztümök mögött rejlő, s a Nő kezitelenségében kitárulkozó szenvedély, s az, hogy nem kasztanyettes, csinnadrattás, tarka népiünnepélyt varázsolnak elénk, hanem a zenéhez illő méltóságot, olyan hatása, hogy a művet záró taktusok után a nézősereg kétszer tapsolja vissza az együttest; s amikor végül maga a mesterjelenik meg, soha nem hallott ováció tölti meg a termet. Virágosó, hangorkán, olasz operaházakat idéző bravók, rikkantások kavarnak.

A kérdést az indokolja, hogy egy város lakossága gyakran nem hozzáértésből, hanem pusztán lokálpatriotizmusból változtatja egy, a város jó hírnevét öregbítő intézmény létezését. Kétséggel kéne szemlélni ezt a fajta tetszésnyilvánítást /hiszen ez a lokálpatriotizmus az oka néhány esetben a problémák - olykor pénzügyi eszközökkel nyomatékositott - erkölcs nélküli megoldása feletti személynységnek, esetleg szemhunyergatásnak - nem is kell messzire mennünk, csak a város széléig, ahol az ETO-stadion terpeszkedik mindent elérő polipként/ - de mégis teszem; "Nem a város vezetősége, hanem a közönség az, amely miatt Győrben maradok" mondotta egy alkalommal Markó Iván. Ha neki hiszünk, az ováció őszinte voltához nem férhet kétség. Egy városban, ahol nincsenek hagyományai sem a balettnek, sem más művészeti ágaknak, kockázatos dolog ilyen méretű vállalkozásba kezdeni - de ez is egyben. Ez esetben tehát a közönség csupán azt adta, amit abban az esetben, ha megkapja, amit vár, mindig adnia kellene. Tisztességes üzletről beszélhetnénk hát, ahol a vevő járt jobban. De hiszem, hogy nem az üzlet világában fogant előadást kaptunk.

-Pozsik László-

Sématicusan?

Evek óta hallok róluk. Először Markó nevét tanultam meg, majd lassan a Balett Intézet után is együttmaradó osztály legendáját. Aztán egyre többször lapoztam rá a képes újságokban a sárgában - vörösben uszó, karcsu balerinaderekekát, izmos férfihátakat megvillantó fotókra. Aztán átlapoztam

rajtuk. Rájuk untan kissé. Nehezen, de beismerem: tulságos népszerűségük rettentett el. A szuperlativuszokban fogalmazódó kritikák, az egyre izmosabbá váló Markó-mitosz gyanakvóvá tett.

Ez magyarázza azt, hogy először /eddig is utoljára/ beültem a Győri Balett előadására, a kíváncsiságomba vegyült némi fenntartás is. Fenntartás, melyet rövid időre felfüggesztett a felhangzó Carmina Burana. Ez a zene, amely gyengécske kételyeket könnyűszerrel oszlat el, ahhoz is elég erős, hogy elegánsan koreografált, de felszínes mozdulat-sorok helyett is "zenéljen".

A Nap Szeretteit nézve úgy éreztem, hogy a tánc igazán nem "mozogja le" ezt az izgalmas, dinamikus zenét. Voltak jelenetek, ahol a tucatnyi táncos szinpadra állításánál helyénvalóbbnak éreztem volna egy ember táncát. Ugyanis ezek a jelenetek - éppen mert halvány hiányérzetet hagytak - bizonyították, hogy a zene tömeges erőt sejtető részeire nem feltétlenül szükséges tömegek táncával válaszolni. Egy ember az egyedüliségével sokkal feszesebb módon is reagálhat zenei készletekre.

Látva az előadást bizonyítotttnak érzem, ha azt mondom, hogy a népszerű zenék kiválasztása: spekulatív. A lázasan dinamikus Orff, és a lágymahler zenére koreografált táncok tulságosan stilizáltak. Különösen áll ez a Boldog Lelkek címet viselő, Mahler zenéjére készült második darabra. Az itt alkalmazott szimbólumok néha annyira sematikusak, hogy az már giccesnek hat. Ezek a darabok szinte csak az "alapérzelmekre" játszanak rá: felsőfokon. Igen, talán ezzel jellemezhető legjobban az előadás első két darabja: árnyaltságot szinte teljesen nélkülöző érzelmi sémák, nagyon jó zenével, intenzív fényjátékkal és látványos mozgással.

A Ravel Bolerojára készült tánc az, amelyikre legkevésbé illik a kritika.

Az eddig jobbra tapadó ruhában játszó táncosok szépsége bő szabású magasan záródó ruhát, illetve zakót öltve kihangsúlyozódik. Először válik az ellentét köztük "ruhások" és a csaknem ruhátlan, tépett haju között. Táncuk fergeteges. Mozdulatokba, gesztusokba szorított gyűlölet. Tapsokból, selyemsuhogásból, csipörángásból építkező drámaiság. Szellemes, árnyalt koreográfia.

E a három részből álló előadás igazolni látszik, hogy a Győrsösen sikerre érkezett, minden áron népszerűséget sóvárgás sokszor álintelektuális, a közérthetőségért igényességet feladó, egyetlen műveket eredményez.

-Orsós László-

Gondolat-jel 1984. 3. sz.

szerkeszti a " - " alapszervezet
/titkár: Tomka Béla/
kiadja a JATE BTK KISZ-vezetősége
soksz. eng.: Sényei Róbertné
hivatalvezető